Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

19 päivänä heinäkuuta 2012*

Sisämarkkinat — Direktiivi 98/34/EY — Tekniset standardit ja määräykset — Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettava menettely — Pienivoittoiset peliautomaatit — Toimilupien muuttamista, jatkamista ja myöntämistä koskeva kielto — Teknisen määräyksen käsite

Yhdistetyissä asioissa C-213/11, C-214/11 ja C-217/11,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku (Puola) on esittänyt 16.11.2010 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 9. ja 11.5.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Fortuna sp. z o.o. (C-213/11),

Grand sp. z o.o. (C-214/11) ja

Forta sp. z o.o. (C-217/11)

vastaan

Dyrektor Izby Celnej w Gdyni,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc-Sławiczek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.3.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Fortuna sp. z o.o., Grand sp. z o.o. ja Forta sp. z o.o. edustajanaan adwokat K. Budnik,

— Puolan hallitus, asiamiehinään M. Szpunar, B. Majczyna ja D. Lutostańska,

— Belgian hallitus, asiamiehinään L. Van den Broeck ja M. Jacobs, avustajinaan advocat P. Vlaemminck ja advocat R. Verbeke,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes ja A. P. Barros,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. Zavvos ja K. Herrmann,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2006 annetulla neuvoston direktiivillä 2006/96/EY (EUVL L 363, s. 81; jäljempänä direktiivi 98/34), 1 artiklan 11 alakohdan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä Fortuna sp. z o.o. (jäljempänä Fortuna), Grand sp. z o.o. (jäljempänä Grand) ja Forta sp. z o.o. (jäljempänä Forta) ja toisaalta Dyrektor Izby Celnej w Gdyni (Gdynian tullikamarin johtaja, jäljempänä DICG) ja jotka koskevat sitä, että tämä jälkimmäinen kieltäytyi tapauksen mukaan muuttamasta, jatkamasta tai myöntämästä pienivoittoisen automaattipelitoiminnan järjestämistä ja harjoittamista koskevia lupia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 98/34 1 artiklan 1-5 ja 11 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’tuotteella’ teollisesti valmistettua tuotetta ja maataloustuotetta, mukaan lukien kalastustuotteet;

2) ’palvelulla’ kaikkia tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja, joista tavallisesti maksetaan korvaus.

3) ’teknisellä eritelmällä’ asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt.

- -

4) ’muulla vaatimuksella’ vaatimusta, joka ei ole tekninen eritelmä ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan tai ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteesta huolehtimista, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen, taikka sen kaupan pitämiseen;

5) ’palveluja koskevalla määräyksellä’ yleisluontoista vaatimusta, joka koskee 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen saatavuutta ja palvelutoiminnan harjoittamista, erityisesti palvelun tarjoajaa, palveluja ja palvelujen vastaanottajaa koskevia määräyksiä, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka eivät erityisesti koske kyseisessä kohdassa määriteltyjä palveluja.

- -

11) ’teknisellä määräyksellä’ teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä, palvelujen tarjoamista, palvelujen tarjoajien sijoittautumista tai käyttöä jäsenvaltiossa tai suuressa osassa sen aluetta sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

- -”

4 Kyseisen direktiiviin 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa.

- -

Jäsenvaltioiden on toimitettava ehdotus uudelleen edellä mainituin edellytyksin, jos ne tekevät teknistä määräystä koskevaan ehdotukseen sellaisia huomattavia muutoksia, jotka muuttavat sen soveltamisalaa, lyhentävät alun perin suunniteltua soveltamisaikataulua, lisäävät eritelmiä tai vaatimuksia taikka tiukentavat niitä.”

Kansallinen oikeus

5 Pienivoittoisen automaattipelitoiminnan järjestämistä ja harjoittamista säädeltiin 31.12.2009 saakka peleistä ja vedonlyönnistä 29.7.1992 annetulla lailla (ustawa o grach i zakŀadach wzajemnych) (Dz. U. 2004, nro 4, järjestysnumero 27), sellaisena kuin se on muutettuna (jäljempänä peleistä ja vedonlyönnistä annettu laki).

6 Kyseisen lain 2 §:n 2b momentissa säädettiin seuraavaa:

”Pienivoittoiset automaattipelit ovat pelejä, joita pelataan mekaanisilla, sähkömekaanisilla tai elektronisilla laitteilla, joissa on kerta-arvoltaan enintään 15 [euron] raha- tai tavaravoitto ja joissa yhden pelin panos on enintään 0,07 [euroa].”

7 Kyseisen lain säännösten mukaisesti tällaisten laitteiden omistajien oli automaattipelitoimintaa harjoittaakseen saatava lupa alueen toimivaltaiselta veroviranomaiselta. Luvat myönnettiin kyseisten laitteiden omistajille kuudeksi vuodeksi ja niitä voitiin omistajan pyynnöstä jatkaa toisen kuusivuotiskauden.

8 Saman lain 7 §:n 1a momentissa säädettiin seuraavaa:

”Pienivoittoisten automaattipelien järjestäminen on sallittua yksinomaan pienivoittoisten automaattipelien sijaintipisteissä.”

9 Peleistä ja vedonlyönnistä annetun lain 30 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Pienivoittoisia automaattipelejä voidaan sijoittaa ravintoloihin ja liike- tai palvelukeskuksiin, jotka sijaitsevat vähintään 100 metrin etäisyydellä kouluista, yleissivistävistä oppilaitoksista, hoitolaitoksista ja uskonnonharjoituspaikoista.”

10 Uhkapeleistä 19.11.2009 annettu laki (ustawa o grach hazardowich) (Dz. U., nro 201, järjestysnumero 1540; jäljempänä uhkapeleistä annettu laki), jolla korvataan peleistä ja vedonlyönnistä annettu laki, tuli voimaan 1.1.2010.

11 Uhkapeleistä annetun lain 14 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ruletin, korttipelien, noppapelien ja automaattipelien ylläpitäminen on sallittua ainoastaan pelikasinoilla.”

12 Kyseisen lain 129 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Ennen tämän lain voimaantuloa luvan saaneiden yritysten kyseisen luvan mukaista pienivoittoista automaattipelitoimintaa tai pelisaleissa järjestettävää automaattipelitoimintaa harjoitetaan aikaisempien säännösten mukaisesti kyseisen luvan voimassaoloajan loppuun saakka, ellei tässä laissa toisin säädetä.

2. Ennen tämän lain voimaantuloa jätettyjen pienivoittoista automaattipelitoimintaa tai pelisaleissa järjestettävää automaattipelitoimintaa koskevien lupahakemusten, joita ei ole ratkaistu tämän lain voimaantulopäivään mennessä, käsittely keskeytetään.

3. Pienivoittoisina automaattipeleinä pidetään pelejä, joita pelataan mekaanisilla, sähkömekaanisilla ja elektronisilla laitteilla, joissa on kerta-arvoltaan enintään 60 Puolan zlotyn (PLN) raha- tai tavaravoitto ja joissa yhden pelin panos on enintään 0,50 PLN.”

13 Uhkapeleistä annetun lain 135 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Luvan antamisesta ennen tämän lain voimaantuloa vastannut viranomainen voi muuttaa 6 §:n 1-3 momentissa määritellyllä alalla toimivalle yritykselle myönnettyjä, 129 §:n 1 momentissa tarkoitettuja lupia tämän lain konsessio- ja lupamuutoksia koskevien periaatteiden mukaisesti, ellei 6 §:n 2 ja 3 momentista muuta johdu. Tämän lain 56 ja 57 §:n säännöksiä sovelletaan vastaavasti.

2. Lupamuutoksella ei voida muuttaa pelien ylläpitopaikkoja, paitsi jos kyseessä on pienivoittoisten automaattipelien sijoituspisteiden määrän vähentäminen.

- -”

14 Kyseisen lain 138 §:n 1 momentin mukaan lupien, joista säädetään 129 §:n 1 momentissa, voimassaoloaikaa ei voida jatkaa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Pääasian valittajat ovat yhtiöitä, joiden liiketoimintaan kuuluu muun muassa automaattipelitoiminnan järjestäminen ja harjoittaminen. Fortuna, Grand ja Forta ostavat tässä tarkoituksessa peliautomaatteja unionin markkinoilta.

16 Fortunalla on tällaisen toiminnan harjoittamiseen laissa edellytetty lupa, joka sille myönnettiin 1.11.2003 kuudeksi vuodeksi ja jota sittemmin jatkettiin 14.9.2009 tehdyllä päätöksellä. Lupa koskee useita pelien sijoituspisteitä. Fortuna haki lupaansa muutosta, joka koski pelitoiminnan yhden sijoituspisteen vahvistamista. DICG hylkäsi hakemuksen 3.2.2010 tekemällään päätöksellä, joka pysytettiin 14.4.2010 tehdyllä myöhemmällä päätöksellä, vedoten uhkapeleistä annetun lain 135 §:n 2 momenttiin, jossa kielletään pelien ylläpitopaikkojen muuttaminen lupapäätöksen muutoksella, paitsi jos kyseessä on pienivoittoisten automaattipelien sijoituspisteiden määrän vähentäminen.

17 Grandilla oli kuudeksi vuodeksi 6.8.2004 myönnetty laissa edellytetty lupa automaattipelitoiminnan järjestämiseen ja harjoittamiseen. Lupa koski niin ikään useita pelien sijoituspisteitä. Grand haki lupansa jatkamista toisella kuudella vuodella. DICG hylkäsi hakemuksen 24.2.2010 tekemällään päätöksellä, joka pysytettiin 18.5.2010 tehdyllä myöhemmällä päätöksellä, vedoten uhkapeleistä annetun lain 138 §:n 1 momenttiin, jossa kielletään pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamiseen myönnettyjen lupien voimassaoloajan jatkaminen.

18 Forta teki 10.12.2008 lupahakemuksen pienivoittoisen automaattipelitoiminnan järjestämiseksi ja harjoittamiseksi Pommerin voivodikunnan alueella. Tämä hakemus, joka koski alun perin 112:ta pienivoittoisen automaattipelin sijoituspistettä, koski lopulta 80:tä pistettä. DICG totesi 12.2.2010 tekemällään päätöksellä, joka pysytettiin 19.4.2010 tehdyllä myöhemmällä päätöksellä, uhkapeleistä annetun lain 129 §:n 2 momentin mukaisesti, että asianomaista menettelyä ei enää ollut syytä jatkaa. Kyseisessä säännöksessä säädetään nimittäin ennen kyseisen uuden lain voimaantuloa jätettyjen pienivoittoista automaattipelitoimintaa tai pelisaleissa järjestettävää automaattipelitoimintaa koskevien lupahakemusten, joita ei ole ratkaistu lain voimaantulopäivään mennessä, käsittelyn keskeyttämisestä.

19 Kukin pääasian valittajista valitti niitä koskevista päätöksistä Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańskuun (Gdanskin voivodikunnan hallinto-oikeus) ja väitti, että hallintoviranomaiset eivät voi vedota päätöstensä tueksi uhkapeleistä annetun lain säännöksiin, koska komissiolle ei ollut ilmoitettu laista, vaikka se sisältää direktiivissä 98/34 tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä”. Pääasian valittajat väittivät myös, että kyseiseen lakiin perustuvat rajoitukset, jotka koskevat pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamista, rajoittavat huomattavasti peliautomaattien kauppaa Euroopan unionissa. Kielto muuttaa tai jatkaa aikaisempia lupia sekä kielto myöntää uusia kyseisten laitteiden käyttölupia tekee laitteet valittajien mukaan käytännössä täysin hyödyttömiksi.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että unionin tuomioistuimen tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskeva oikeuskäytäntö uhkapelien alalla mahdollistaa sen, että kansallinen tuomioistuin voi arvioida itsenäisesti, onko uhkapeleistä annettuun lakiin perustuva järjestelmä kyseisten vapauksien mukainen. Kyseinen tuomioistuin pohtii sen sijaan, voidaanko kyseisen lain säännöksiä soveltaa yksityisiin, kun niitä ei ole ilmoitettu komissiolle direktiivissä 98/34 säädetyn menettelyn mukaisesti.

21 Tässä tilanteessa Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

Asiassa C-213/11:

”Onko - - direktiivin 98/34 - - 1 artiklan 11 alakohtaa tulkittava siten, että teknisiin määräyksiin, joita koskevat ehdotukset on toimitettava komissiolle edellä mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti, kuuluu lain säännös, jossa kielletään pienivoittoista automaattipelitoimintaa koskevien lupien muutokset, jos muutosta haetaan pelien ylläpitopaikan muuttamiseksi?”

Asiassa C-214/11:

”Onko - - direktiivin 98/34 - - 1 artiklan 11 alakohtaa tulkittava siten, että teknisiin määräyksiin, joita koskevat ehdotukset on toimitettava komissiolle edellä mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti, kuuluu lain säännös, jossa kielletään pienivoittoista automaattipelitoimintaa koskevien lupien jatkaminen?”

Asiassa C-217/11:

”Onko - - direktiivin 98/34 - - 1 artiklan 11 alakohtaa tulkittava siten, että teknisiin määräyksiin, joita koskevat ehdotukset on toimitettava komissiolle edellä mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti, kuuluu lain säännös, jossa kielletään pienivoittoista automaattipelitoimintaa koskevien lupien myöntäminen?”

22 Asiat C-213/11, C-214/11 ja C-217/11 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 9.6.2011 antamalla määräyksellä kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

23 Kysymyksillään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohtaa tulkittava siten, että uhkapeleistä annetun lain säännösten kaltaiset kansalliset säännökset, joiden vaikutuksena voi olla pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamisen rajoittaminen tai jopa sen tekeminen vähitellen mahdottomaksi muualla kuin kasinoissa ja pelisaleissa, ovat kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä”, joita koskevat ehdotukset on ilmoitettava kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

24 Aluksi on muistutettava, että on jo katsottu, että toimenpiteet, joilla kielletään kaikkien sähköisten, elektronisten ja sähkömekaanisten pelien käyttö kaikilla muilla julkisilla tai yksityisillä paikoilla kuin kasinoissa, on luonnehdittava direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetuiksi teknisiksi määräyksiksi (asia C-65/05, komissio v. Kreikka, tuomio 26.10.2006, Kok., s. I-10341, 61 kohta).

25 Tässä tilanteessa uhkapeleistä annetun lain 14 §:n 1 momentin kaltainen toimenpide, jossa rajataan automaattipelien järjestäminen yksinomaan pelikasinoihin, on luokiteltava direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetuksi ”tekniseksi määräykseksi”.

26 Kun tämä alustava täsmennys on tehty, on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä 98/34 pyritään ennakkovalvonnan avulla suojaamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta, joka on yksi unionin perusperiaatteista, ja että tällainen valvonta on hyödyllinen siltä osin kuin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tekniset määräykset voisivat aiheuttaa rajoituksia jäsenvaltioiden väliselle tavaroiden kaupalle, ja tällaiset rajoitukset voidaan hyväksyä vain, jos ne ovat tarpeellisia sellaisten pakottavien vaatimusten täyttämiseksi, joilla pyritään yleistä etua koskevaan päämäärään (ks. asia C-194/94, CIA Security International, tuomio 30.4.1996, Kok., s. I-2201, 40 ja 48 kohta; asia C-303/04, Lidl Italia, tuomio 8.9.2005, Kok., s. I-7865, 22 kohta ja asia C-361/10, Intercommunale Intermosane ja Fédération de l’industrie et du gaz, tuomio 9.6.2011, Kok., s. I-5079, 10 kohta).

27 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdasta seuraa, että ”teknisen määräyksen” käsite kattaa - paitsi kyseisen 1 artiklan 2 ja 5 alakohdassa tarkoitetun tietoyhteiskunnan palveluja koskevien määräysten luokan, jota pääasiat eivät kuitenkaan koske, koska niissä kyseessä olevat kansalliset säännökset koskevat pienivoittoisia peliautomaatteja kyseisen 1 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuina ”tuotteina” - kolme luokkaa eli ensinnäkin tämän direktiivin 1 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun ”teknisen eritelmän”, toiseksi mainitun direktiivin 1 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetun ”muun vaatimuksen” ja kolmanneksi tämän

saman direktiivin 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetun tuotteen valmistusta, tuontia, kaupan pitämistä tai käyttöä koskevan kiellon (ks. asia C-267/03, Lindberg, tuomio 21.4.2005, Kok., s. I-3247, 54 kohta; asia C-20/05, Schwibbert, tuomio 8.11.2007, Kok., s. I-9447, 34 kohta ja em. asia Intercommunale Intermosane ja Fédération de l'industrie et du gaz, tuomion 11 kohta).

28 Ensiksi on täsmennettävä, että kansallisella toimenpiteellä on välttämättä viitattava tuotteeseen tai sen pakkaukseen sellaisenaan ja vahvistettava näin ollen yksi tuotteelta vaadittava ominaisuus, jotta se kuuluu direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettujen teknisten määräysten ensimmäiseen luokkaan eli ”teknisten eritelmien” käsitteen soveltamisalaan (ks. em. asia Intercommunale Intermosane ja Fédération de l'industrie et du gaz, tuomion 15 kohta).

29 On riittävää todeta, että uhkapeleistä annetun lain siirtymäsäännökset koskevat lupia pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamiseen. Niillä ei viitata pienivoittoisiin peliautomaatteihin tai niiden pakkaukseen sellaisenaan eikä näin ollen vahvisteta niiden ominaisuuksia.

30 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevat kansalliset säännökset eivät sisällä direktiivissä 98/34 tarkoitettuja teknisiä eritelmiä.

31 Oikeuskäytännöstä ilmenee seuraavaksi, että kolmas direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettu teknisten määräysten luokka, joka koskee muun muassa käyttöön kohdistuvaa kieltoa, edellyttää sitä, että asianomaiset kansalliset säännökset ulottuvat selvästi pidemmälle kuin kyseessä olevan tuotteen käytön rajoittamiseen tiettyihin mahdollisiin käyttömuotoihin eivätkä rajoitu pelkkään kyseisen tuotteen käytön säännöstelyyn (ks. em. asia Lindberg, tuomion 76 kohta).

32 Tämä kolmas luokka koskee nimittäin tarkemmin ottaen kansallisia toimenpiteitä, joiden vaikutuksesta tuotetta ei voida käyttää mihinkään muuhun kuin täysin marginaaliseen kyseisen tuotteen osalta kohtuudella odotettavissa olevaan käyttötarkoitukseen (em. asia Lindberg, tuomion 77 kohta).

33 Vaikka pääasiassa kyseessä olevan uhkapeleistä annetun lain siirtymäsäännöksiin toki sisältyy kieltoja, jotka koskevat pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamista koskevien lupien myöntämistä, jatkamista ja muuttamista, on todettava, että kyseisen lain 129 §:n 1 momentin mukaisesti pienivoittoista automaattipelitoimintaa lupien, jotka on myönnetty ennen kyseisen lain voimaantuloa, perusteella harjoittavat tällaisen luvan saaneet tahot toimivat aikaisempien säännösten mukaan kyseisten lupien voimassaolon päättymiseen saakka.

34 Tällainen säännös mahdollistaa siis pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamisen jatkamisen ja näin ollen peliautomaattien käyttämisen uhkapeleistä annetun lain voimaantulon jälkeen. On todettava, että tässä tilanteessa kyseisen lain siirtymäsäännöksiä ei voida pitää kansallisina toimenpiteinä, joiden vaikutuksesta pienivoittoisia peliautomaatteja ei voida käyttää mihinkään muuhun kuin täysin marginaaliseen käyttötarkoitukseen.

35 On katsottu, että kansalliset toimenpiteet voidaan luokitella direktiivin 98/34 1 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetuiksi ”muiksi vaatimuksiksi” vain, jos ne ovat ”edellytyksiä”, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevan tuotteen koostumukseen, luonteeseen tai kaupan pitämiseen (ks. vastaavasti em. asia Lindberg, tuomion 72 kohta ja em. asia Intercommunale Intermosane ja Fédération de l'industrie et du gaz, tuomion 20 kohta).

36 Tästä on todettava, että uhkapeleistä annetun lain siirtymäsäännöksissä asetetaan edellytyksiä, jotka voivat vaikuttaa pienivoittoisten peliautomaattien kaupan pitämiseen. Kielto myöntää, jatkaa tai muuttaa lupia, jotka koskevat pienivoittoista automaattipelitoimintaa kasinojen ulkopuolella, voi vaikuttaa suoraan pienivoittoisten peliautomaattien kauppaan.

37 Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä, voivatko tällaiset kiellot, joiden noudattaminen on oikeudellisesti pakollista käytettäessä pienivoittoisia peliautomaatteja, vaikuttaa merkittävästi kyseisten laitteiden luonteeseen tai kaupan pitämiseen (ks. vastaavasti em. asia Lindberg, tuomion 78 kohta).

38 Tätä selvitettäessä, mikä siis on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä, kyseisen tuomioistuimen on otettava muun muassa huomioon se, että pienivoittoisten automaattipelien sallittujen sijoituspisteiden määrän vähentämiseen liittyy pelikasinojen sekä peliautomaattien, joita niissä voidaan käyttää, enimmäismäärän rajoittaminen.

39 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on myös selvitettävä, voidaanko pienivoittoiset peliautomaatit ohjelmoida tai ohjelmoida uudelleen, jotta niitä voidaan käyttää kasinoissa uhkapelilaitteina, jotka mahdollistavat suuremmat voitot ja jotka merkitsevät näin ollen suurempaa riippuvuusvaaraa pelin käyttäjälle (ks. vastaavasti em. asia Lindberg, tuomion 79 kohta), mikä voi vaikuttaa huomattavasti niiden luonteeseen.

40 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohtaa on tulkittava siten, että uhkapeleistä annetun lain säännösten kaltaiset kansalliset säännökset, joiden vaikutuksena voi olla pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamisen rajoittaminen tai jopa sen tekeminen vähitellen mahdottomaksi muualla kuin kasinoissa ja pelisaleissa, voivat olla kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä”, joita koskevat ehdotukset on ilmoitettava kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti sikäli kuin todetaan, että kyseiset säännökset ovat edellytyksiä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi asianomaisen tuotteen luonteeseen tai kaupan pitämiseen, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2006 annetulla neuvoston direktiivillä 2006/96/EY, 1 artiklan 11 alakohtaa on tulkittava siten, että uhkapeleistä 19.11.2009 annetun lain (ustawa o grach hazardowich) säännösten kaltaiset kansalliset säännökset, joiden vaikutuksena voi olla pienivoittoisen automaattipelitoiminnan harjoittamisen rajoittaminen tai jopa sen tekeminen vähitellen mahdottomaksi muualla kuin kasinoissa ja pelisaleissa, voivat olla kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä”, joita koskevat ehdotukset on ilmoitettava kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti sikäli kuin todetaan, että kyseiset säännökset ovat edellytyksiä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi asianomaisen tuotteen luonteeseen tai kaupan pitämiseen, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.

Allekirjoitukset